

bové práci: judikaturu autor téměř necituje, a to proto, že její podrobné sepsání a uspořádání je podáno v Kallabově-Hernrittové vydání Trestních zákonů československých platných v Čechách a v zemi moravskoslezské (Komentované zákony čs. republiky, vydávané Československým Kompasem, sv. VIII.), III. vyd. 1933, jež autor považuje za nutnou pomůcku při studiu svého systému. Než přesto myslím, že by se bývalo doporučovalo ve zvláštní části u jednotlivých deliktů vždy uvést příslušný názor judikatury, pokud ovšem zasluhuje zvláštní pozornosti.

Kniha obsahuje celkem pět příloh, jež způsobem opravdu neobyčejně zevrubným a přehledným upravují příslušnou látku, a to seznam pramenů, seznam předpisů o extradici, přehled nejdůležitějších učebnic, komentářů a časopisů, přehled nejdůležitějších trestních zákoníků a dokonale zpracovaný rejstřík věcný, jenž praktikovi i teoretikovi neobyčejně usnadní vyhledání příslušného místa v knize. Autorem těchto indexů je Dr. Erich Olšar. Recenze knihy by nebyla úplnou, kdybych se výslovně nezmínil o dokonalé úpravě látky po stránce *formální*, ať již běží o způsob citace literatury, ať o připojení všech zmíněných příloh, jež tak značně zvyšují hodnotu díla.

Doc. Dr. Vladimír Kubeš.

ROČENKA SPOLEČNOSTI PRO DĚJINY ŽIDŮ V ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLICE. Vydal prof. Dr. Samuel *Steinherz*. Šestý ročník. Praha 1934. v kom. Taussig a Taussig. Str. 447 in-8. — Především je nutno projevit opravdové uznání činnosti Společnosti pro dějiny židů v ČSR., její vytrvalosti i pili, s níž postupně každoročně věnuje řadu příspěvků studiu židovských otázek. Nejsou to ovšem jen otázky ryze historické, nýbrž dotýkají se i otázek právních a hospodářských, poněvadž jednak úprava židovských poměrů byla ustavičným problémem právních řádů a jednak židé byly vždy důležitým činitelem hospodářským. Příspěvky Ročenky jsou stále vydavatelem univ. prof. *Steinherzem* pečlivě redigovány a vybrány a tak v nich — stejně letos jako léta minulá — nalezneme řadu zajímavých studií. V 6. svazku ročenky úvodní článek má opět halský universitní profesor, pražský rodák, *Guido Kisch*, o poměru pražské university k židům, ale jeho obšírná (str. 144) studie kromě universitních statut, předpisů a p. se týká poměrů židů k lékařskému studiu. Jeho zmínka o t. zv. židovské universitě sluší dáti místa až dále při Roubíkově článku. Článek rabína Dr. *Michaela Rachmutha* o plánu přemístiti pražské židovské ghetto do Libně po moru r. 1680 je dokladem, jak zeměpanské úřady zcela absolutně si počínaly vůči židům. Ovšem k přemístění nedošlo. K právním problémům židovským velmi mnoho materiálu přináší článek prof. Dr. *Ludwiga Singra*, který pojednal zejména o nových plánech na úpravu židovské otázky za Josefa II. a Leopolda II. Dr. *František Roubík* v příspěvcích k dějinám židů v Čechách v 1. pol. XIX. stol. zpracoval zajímavou otázku, která už byla nadhozena *Kischem*: Židé při jednání o učitelích t. zv. bocherim učinili neprozřetelnou zmínku o »židovské universitě«, což se stalo záminkou úřadům, aby vyšetřovaly existenci i právní základ této školy. A tu vyšla najevo téměř světová sláva této »university neboli Academie Judaeorum« s celým sborem učitelským. Úřady se samozřejmě ostře postavily proti této universitě, jejíž studium prý trvalo 10 i více let, ale mezi důvody jistě správnými jako že není zakládacím privilegia university židovské a pod. používaly i některých zcela malicherných na př., že by v Praze byly tím dvě (!) university. Na konec zakázaly úřady tuto »universitu« a stanovily i přísné pokuty pro užívání jména university pro hlavní školu. Z ostatních článků, mezi nimiž je i pokračování *Jirčákovy* studie o židech v Jičíně (leckteré příspěvky k soukromému právu), sluší uvést soustavný životopis (str. 315. až 422.) zakladatele českožidovského hnutí *Sieg. Kappra* od *Oskara Donatha*. Všechny články jsou provázeny bohatým materiálem poznámkovým i mnoha vydáními dokumentů.

Ča.

PRÁVO ČESKOSLOVENSKÉ. Sborník zákonodárství a judikatury. Roč. I. Čís. 16. obsahuje vítaný komentář zákona o umoření listin čís.

250/1934 Sb. od rady vrchního soudu Dra Františka Limpacha, jenž je psán velmi informativně, dále přehled sbírky zákonů a nařízení č. 165-291 z r. 1934 a judikaturu nejvyššího soudu ve věcech civilních. Kš.

KLEIN-SCHAUER-HERRMANN: *Zivilprozessordnung und Jurisdiktionsnorm*. Wien 1934. Nakl. Manz. 1232 stran, cena váz. výtisku 32 šil. — Nejznámější komentář rakouského c. ř. s. a j. n. se dočkal již devátého vydání. První (1895) bylo zpracováno hlavním tvůrcem těchto zákonů Kleinem. Tradice dřívějších vydání byla zachována i v tomto, které bylo jen doplněno a upraveno podle nejnovějšího stavu zákonodárství a judikatury, ovšem jen s ohledem na zákony a praxi rakouské republiky. Na této knize je již velmi patrný rozdíl mezi starými komentáři rakouskými a mezi novými metodami, jakými jsou pracovány nejnovější naše komentáře české (zejména vydané v Právnické knihovně Právnickým knihkupectvím a nakladatelstvím V. Linhart). Obojí mají své přednosti. Manzovo vydání c. ř. s. a j. n. má pro naše poměry tu výhodu, že jsou v něm dobře zpracována stará rozhodnutí býv. nejvyššího soudu rak.-uh. ve Vídni. Vedle toho ovšem zůstává znamenitým a spolehlivým informátorem o platném procesním právu rakouském. —kg.

DR. KAZIMÍR ČAKRT: *Základní pojmy obecného finančního práva*. Kritická studie. Praha-Brno 1934. Orbis. Sběrka spisů právnických a národohospodářských. Svazek LXXII. Stran 145. 8°. Cena Kč 25.—. — Smyslem autorovy práce jest použití výtěžků normativní teorie na finanční právo, tedy na obor, který dosud takto zpracován nebyl. V úvodě si autor vytýká svůj úkol: teorie finančního práva má jako teoretická věda normativní sloužiti interpretaci pozitivněprávních norem, t. j. zjištění jimi stanovených povinností. K tomu cíli jest nutno vymeziti pojem finančního práva a přesně jej ohraničiti proti ostatním částem právního řádu, dále vytvořiti jednotné pojmy abstrakcí z jednotlivých finančně právních norem a uvést je v přehledný systém.

Odmitá běžné *obsahové* vymezení systematického pojmu »berní právo«, které vychází s hlediska účelového, takže zahrnuje zpravidla všechny normy, které mají společný účel, zajistiti státu na úhradu jeho vydání příjmy od hospodářství jemu podřízených. Toto vymezení není podle autora přesné a nehoví postulátu přehlednosti. Na jeho místo staví vymezení čistě formální: berním právem jest soubor norem, jež mají aplikovati berní úřady ve své specifické kompetenci. Podle formálního kritéria — kompetence berních orgánů — dělí pak berní právo dále na právo přímých daní, nepřímých daní, cel a jiných dávek. Jsou to tedy delegační (formální) normy, t. j. ty, jež povolávají určité orgány k aplikaci materiálních norem, které rozhodují o tom, kam určitá materiální norma systematicky patří.

Při tom možno vyjít z presumpce, že si zákonodárce přeje podobného způsobu aplikace pro všechny normy sledující též účel a že kompetenční předpisy o aplikačních orgánech podle toho upravil. Za tohoto předpokladu by hovělo výše zmíněné vymezení nepřímo i hledisku účelovému.

Přehled o *obsahu* berních norem získáme tím, že abstrakcí z jednotlivých berněprávních norem konstruujeme *typickou* normu berněprávní, která obsahuje právě jen jejich společné znaky. Touto cestou docházíme k dělení materiálního berního práva ve dvě hlavní části: ve skupinu norem platebních, jichž typická norma upíná povinnost odváděti státu peněžitou částku na existenci určité relace mezi jednotlivcem a nějakým majetkovým stavem, a ve skupinu norem kontrolních, jichž typická norma ukládá určitým subjektům povinnost, přispěti ke kontrole vykonávané berními orgány.

Podle těchto typických norem zjišťuje autor základní obsahově-právní pojmy berního práva, na př. pojem poplatníka (osoba povinná platiti veřejnou dávku), ručitele, daňového nároku, daňové pohledávky, vyměřovacího základu (tento jest kvantitativním vyjádřením předmětu